

LEBDIS | We know
SIMONA MIHUȚIU

*Povestiri
de la
Senior Help*

TOTAL PUBLISHING

CUPRINS

Bătrânețe, haine grele	7
Nostalgie	12
Darul de Crăciun	25
Totul este relativ	41
Un zâmbet din umbră	94
Normalitate	120
Și întunericul are lumina sa	137

Bătrânețe, haine grele

Doamna Stanca își abandonase pentru câteva clipe biroul și atribuțiile administrative, ieșind afară pentru a se bucura de soarele blând al toamnei. Într-o manieră specifică peisajului transilvan, colinele se desfășurau domol, ca niște pânze aruncate în zare. Din loc în loc, erau deja pișcate de culori arămii, dar încă pâlcuri de verde matur mai puteau fi văzute, mai mult pe coame, pe un fond de nuanțe gălbui. Era o simfonie de culori care se amestecau, se îmbrățișau în fața privitorului, bucurându-i sufletul.

Stanca inspiră profund, închizând ușor ochii. Era o pace aici, în mijlocul naturii, la o oarecare distanță de sat, dar nu foarte departe, totuși. Nici nu s-ar fi putut găsi un alt loc mai potrivit, își spuse doamna Stanca, pentru amplasarea unui azil de bătrâni. Aruncă o privire scurtă spre clădire. Se integra atât de bine în acest peisaj bucolic! Avea doar un etaj, era văruiată în alb și avea terase și balcoane din lemn, într-o simbioză perfectă cu peisajul colinar

din jur, demonstrând bunul gust al proprietăresei sau, poate, al proiectantului. Stanca se bucura pentru acest lucru, căci, în momentul în care i se propusese postul respectiv prin intermedierea unei foste colege de liceu stabilită în străinătate, clădirea se afla doar în fază de proiect și a avut temerea că va purta amprenta excesivă a modernismului occidental. Proprietăreasa însă părea să-și fi amintit de obârșiile sale românești, chiar dacă locuia de zeci de ani în Anglia. Doar numele azilului păstrase izul anglofon.

În grădina din stânga azilului, printre cei câțiva copaci ce creșteau tot mai zvelt de la an la an, își făceau apariția florile de toamnă, colorate în nuanțe vii, sfidând anotimpul autumnal. Nana Ileana, prima lor locatară, îngrijea cu plăcere grădina, numind-o, mai în glumă, mai în serios, „grădina raiului”.

Doamna Stanca își aminti de ziua în care nana Ileana a venit prima oară la azil, adusă de nepotul ei. Purta o năframă, căscănea îi zicea ea, pe care și-o tot înnoda și deznoda sub bărbie. Ținea capul plecat și doar când și-l ridica îi puteai zări tristețea. Era un soi de tristețe aparte, împletită cu înțelegere și acceptare și cu încă ceva nedefinit, care, ulterior, se dovedise a fi sentimentul de rușine că trebuia să-și petreacă ultimii ani printre străini.

— Va fi bine, doamnă Ileana. O să vedeți! Aici veți fi îngrijită bine și nu veți mai fi singură, o încurajase atunci Stanca, dar privirea aruncată de bătrână era încărcată de reproș, de parcă ar fi spus: „vorbești prostii”.

— Nicăieri nu e mai bine ca la casa ta, drăguță, îi răspunsese. Dar, no, dacă n-avui parte să-mi trăiască copiii, eu ce să fac?

— Bunică, eu ți-am propus să vii în Spania, spuse nepotul. Nu-i târziu să te răzgândești.

— Și ce să fac acolo, mamă? Aice m-am născut, aice oi muri. Țștia, cel puțin vorbesc în limba mea, arată ea cu bastonul spre doamna Stanca.

— Vă veți simți bine aici, veți avea cu cine să mai schimbați o vorbă, preluă Stanca ideea.

— Da, așa-i, dar aiasta-i mare rușine, să ajunji să te îngrijească străinii.

— Rușine față de cine, bunică? Că n-au mai rămas mulți prin sat, au plecat care încotro, ba la oraș, ba pe dincolo. Și ăia care au rămas sunt bătrâni. Cum să stai așa, singură, acolo, uitându-te pe pereți?

Nana Ileana clătinase din cap, neîncrezătoare, deși, într-adevăr, singurătatea a fost cea care o îndemnase să accepte a veni la acest azil. Resimțise profund durerea plecării în străinătate a unicului nepot, dar după ce pierzi în viață un fiu, alte pierderi și despărțiri devin mai ușor de acceptat.

— Dacă nu ți-a plăcea, ai căsuța dumitale acolo în sat și te poți întoarce oricând.

Se străduise mai apoi să nu-și arate umilința de a-și petrece bătrânețea într-un azil, consolându-se că măcar era unul de lux, dar nici după ce se obișnuise, nu ar fi recunoscut față de nimeni că se simțea bine acolo, ba chiar îi plăcea să fie printre cei de vârsta ei.

Venirea ulterioară a doamnei Matilda acolo, la Senior Help, ar fi putut să-i zdruncine nanei Ileana – așa începuseră să-i spună – starea de mulțumire dobândită cu timpul. Cele două femei copilăriseră împreună în același sat. Însă, cu cât Matilda devenea mai nemulțumită, sperând mereu că va pleca de acolo, dar știind în adâncul inimii că asta nu se va întâmpla vreodată, cu atât nana Ileana devenea mai împăcată cu noul ei trai.

Doamna Stanca intră în grădină și se îndreptă către nana Ileana, care curăța buruienile. Bătrâna se ridică cu greu, ținându-se de șale. Așa cum era, mult aplecată de spate, părea un semn de întrebare. Matilda veni și ea, curioasă.

— Na, ia și tu burenele astea și du-le la gunoi! Nana Ileana îi puse niște buruieni în brațe Matildei fără nicio avertizare.

Matilda le luă strâmbând din nas. Ar fi comentat că ea nu e sluga nimănui, dar prezența Stancăi o făcea să își înghită riposta.

— Foarte frumoase sunt florile, nană Ileana. Este o încântare să le privești! spuse Stanca.

— Da. Avem ce duce la țintirim.

Avea bătrâna asta o capacitate uimitoare de a te readuce cu picioarele pe pământ. La azil oamenii veneau și plecau tot mereu, ieșeau din această viață și intrau în alta, necunoscută, pe poarta cimitirului. Îngrijirea acestor bătrâni, cu toate tarele și bolile specifice vârstei, nu era ușoară și era trist să-ți imaginezi că fiecare dintre aceștia au fost cândva oameni în putere, iar acum deveneau încet-încet umbre, dar cel mai apăsător era să-i vezi plecând pentru totdeauna, pentru că nimic nu îți întărește mai mult sentimentul de vremelnicie a existenței umane ca aceste despărțiri definitive, una după alta, rânduie.

— Ehei, bătrânețea - haine grele! o auzi vorbind, ca pe un ecou al propriilor gânduri, pe nana Ileana.

Nostalgie

Ai fi zis că era atent la persoana din fața lui, dar bătrânul nu clipea, stând imobil, pierdut în lumea lui, în aceeași poziție în care îl așezase fiica sa. Doar faptul că strângea mecanic și repetat pumnii îți certifica faptul că nu este o statueta de ceară.

Doamna psiholog îl urmărea atent, în ciuda faptului că purta o discuție cu Denisa Tudoran, căreia îi explica situația în care se afla tatăl său.

— Boala Alzheimer duce la o degradare cognitivă, cu reducerea capacității de învățare. El nu recunoaște mediul în care l-ați adus, chiar dacă dumneavoastră credeți că îi asigurați tot confortul. Nu este în elementul lui. Poate că încă s-ar mai descurca dacă ar trăi mai departe în spațiul cu care s-a obișnuit. De aceea el își caută elementele pe care le știe.

— Este chiar absurd, îi replică Denisa. Eu cred că o face dinadins. Doamnă psiholog, nu știu cât ați umblat dumneavoastră pe la concerte, dar tatăl meu a fost un reputat dirijor și compozitor, dar nu numai atât. A fost o „bibliotecă ambulată”. Este exclus să ajungă așa, dintr-o dată!

— Ați pus punctul pe „i”, îi replică psiholoaga. A fost!

Ignorând expresia de revoltă a femeii, doamna psiholog îl privi pe bătrân cu părere de rău. Încă arăta bine pentru vârsta înaintată pe care o avea. Pe fruntea sa lată, timpul nu săpase riduri adânci. Ochii, aproape negri, adumbriți de sprâncene sure, dar dese, îi confereau un aer visător. Trupul îi era bine proporționat, fără depozitele adipoase caracteristice vârstei a treia. Nici pielea nu-i devenise flască, atât cât putea ea să observe. Părea că pe sub masca sa de om bătrân se redeștepta o perioadă adolescentină, un timp trecut care nu se împăca deloc cu cel prezent.

Știa, desigur, cine fusese. Cine să nu fi auzit în Cluj de domnul dirijor Tudoran? Fusese o somitate națională, ba chiar avusese succes și în afara țării, nu doar ca dirijor, ci și ca autor al unor piese simfonice. Multe dintre compozițiile sale erau cântate în continuare în sălile de concert. „Nostalgie”, piesa ei preferată, chiar a fost folosită ca generic al unui film, nu-și amintea care.

— Nu cred că lucrurile s-au precipitat, ci că au fost semne de deteriorare și anterior, dar, fiind mai rare și mai puțin zguduitoare, au fost trecute cu vederea, continuă psiholoaga. Chiar dumneavoastră mi-ați spus că de mai mult timp uita să încuie ușa, nu-și mai amintea unde-i sunt lucrurile, că lăsa aragazul aprins, că era mai agitat uneori...

— Asta îmi zicea mama, dar eu cred că, după moartea ei, trece printr-un episod de depresie. L-am adus la mine, am ditamai vila în centrul orașului, are toate condițiile, mâncare asigurată, curățenie... Are de toate... Brusc, nu mai vrea să vorbească și privește așa, ca acum, în gol. L-am adus să-l tratați de depresie. Și vrea să plece. N-am fost atentă, am lăsat poarta descuiată și m-am trezit cu el pe stradă. Zicea că merge acasă, dar a luat-o în direcție opusă stației de autobuz care îl duce în acel cartier.

Psiholoaga oftă. Îi explică din nou perspectivele sumbre ale evoluției bolii Alzheimer, dar se lovea de respingerea totală a acestei posibilități. Femeia din fața ei nu era pregătită să accepte adevărul.

Sofia era trează de la cinci dimineța. Prost obicei, dar n-avea ce face. Era o obișnuință încă din anii studenției, perpetuată mai apoi din cauza anilor lungi în care a fost nevoită să facă naveta la o distanță de o jumătate de oră de mers cu trenul, pentru ca apoi să meargă încă doi kilometri pe jos până la școala din satul în care fusese repartizată ca profesoară de muzică. Când ploua trebuia să-și pună șoșonii. Chiar și așa, erau dăți în care noroiul sărea peste aceștia, murdărindu-i ciorapii fini, de mătase. Dacă nu ploua, era atâta praf încât părul ei blond, strâns în coc, prindea o tentă gri-albicioasă. Nu putea uita

nici soarele arzător din zilele toride de vară care îi prăjea pielea albă. Totuși, școala aceea din Căpuș a însemnat toată viața ei, pentru că nu-și amintea să mai fi făcut altceva semnificativ, să fi realizat ceva. Pregătirea elevilor îi devenise obsesie. Școala avea cel mai bun cor din județ și concura cu cele ale liceelor de muzică la etapele naționale. A avut și satisfacții. Au putut pleca în străinătate, reprezentând țara la câteva festivaluri. Copiii ei știau cu toții să citească notele muzicale. Mulți îi erau recunoscători pentru audițiile făcute la orele de muzică, precum și pentru concertele la care chiar ea, ca profesoară, îi ducea. Devenise un ritual, un fel de „excursie tematică”.

Mai făcuse ceva. Iubise. Dar iubirea aceea stătea zăvorâtă într-un sertar cu amintiri prăfuite, pe care nu dorea să-l mai deschidă vreodată. Avea convingerea că o bătuse Dumnezeu când se aruncase în brațele unui bărbat căsătorit, dar mai ales în momentul în care făcuse avort, renunțând la acel mugur al dragostei ei, iar acum plătea prin suferința impotenței fizice. Ea, care toată viața se descurcase singură, acum depindea de alții pentru a fi îngrijită!

Aici trezitul la ora cinci era un chin. Era ora la care azilul se cufunda într-o liniște de mormânt. Prea devreme, ca să fie zi, prea târziu, ca să mai fie noapte. Era ora în care timpul se scurgea cel mai greu. „Până va înceta să se mai scurgă”, își spuse. Avea convingerea că momentul în care Cel de Sus îi va îngădui, în sfârșit, să plece dincolo, curmându-i

suferința inutilității, iertând-o, acest moment avea să fie la cinci dimineața.

După mai mult de o oră, zorii se revărsau în geamuri, aruncând petice de culoare mov, apoi roșiatică, până când, de după dealuri, apăru soarele. O nouă zi se iveau. Un cocoș întârziat anunța și el asta. Poarta de la intrare, cu balamalele slăbite, scârțâia din când în când. Mai era destul până la ora opt, oră la care urmau să vină femeile să o schimbe, să o spele și apoi să o ducă jos, la micul dejun. O dureau călcâiele. Cu un mare efort, scrâșnind de durere, se întoarse pe o parte, dar în poziția asta pampersul părea mult prea greu, tocmai acum când vezica ei urinară își anunța imperios prea-plinul. Nu mai voia să treacă prin umilința de a uda patul. Se gândea cu groază că va veni și vremea în care nu se va mai putea mișca deloc. Poliartrita se dovedea, pe zi ce trece, tot mai neîndurătoare.

Deodată se produse o mare hărmălaie. O fi murit careva? se întrebă Sofia. Poate domnul Chiper, care fusese recent diagnosticat cu cancer în fază avansată? Sau poate domnul Grigore, acel bătrânel sâcâitor, tot timpul nervos și pricinos, amator de dispute pe teme politice? Nu ar mira-o să fi făcut vreun accident vascular, după cum se aprindea în conversații! Sau, poate, nea Ilie, cel care suferea de boala Parkinson și abia vorbea? Oricare dintre cei cincisprezece locatari ai azilului Senior Help putea să se ducă. Toți se aflau, în fond, în anticamera morții.